

ЖУРНАЛИСТИКА

Всеобхватна специалност за много подготвени

материал на Борислав Борн

16

За журналистиката може да се каже много. Това е една от най-всеобхватните специалности. Днес за прегovor към специалността сме ви подбрали един цитат, който намерихме онлайн. Изключително много ни впечатли и вярваме, че е подходящ за начало. Той е на човек, който се казва Валентин Бояджиев.

„През есента на 1968 година в списъка на университетските специалности бе възстановена дисциплината „Журналистика“. Висшето образование по новинарство у нас се ражда през 50-те години на миналия век. В съществуващата тогава катедра „Журналистика“ се обучаваха около 20-тина младежи и девойки. Лекции четяха също около 20-тина преподаватели, повечето дошли от редакциите на вестниците, радиото и телевизията.

Плакатът, който публикуваме, е от преди 5 години, когато в Алма матер тържествено бе отбелязана тази историческа дата. Затова и надписът на плаката е „45 години не стигат!“. На него личат неколцина от професорите, доцентите и асистентите, обучавали няколко поколения български журналисти. Повечето от тях вече не са между живите... От тази среща в университета тогава ми остана едно видео, което си го пускам, за да си спомня колегите - младите и старите.

Хубавото е, че от някогашната „Катедра по журналистика“ се роди и разви днешният Факултет по журналистика.

Нещо лично. През есента на 1968 година, когато вече бях приет за студент първокурсник, моята майка (лека ѝ пръст!) гордо се похвалила на комшийката си, че синът ѝ е приет да следва журналистика. При което комшийката започнала да я успокоява:

– Нищо, нищо, той Вальо като си завърши журналистиката, ще запише нещо висше...“

През академичната 2022/2023 година Факултетът по журналистика и масова комуникация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ чества 70-годишнината от създаването на специалността Журналистика с което се поставя началото на висшето академично образование по журналистика в България.

От академичната 1952/1953 година, когато специалността Журналистика е основана, до днес във ФЖМК завършват висшето си об-

разование повече от 10 000 колеги, а своята квалификация са повишили много журналисти от пресата, радиото и телевизията, вече и специалисти в дигиталните медии. Стоотици чуждестранни студенти от повече от петдесет държави са випускници на специалността и на Факултета по журналистика и масова комуникация.

45 ГОДИНИ НЕ СТИГАТ!

**45 ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА ПРОФИЛИТЕ
ПЕЧАТ, РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЯ**

**ВИПУСК 1968-1973
СРЕЩА С I КУРС ЖУРНАЛИСТИКА**

15.05.2013 9:30 АУД. 61

Какво означава журналистика?

По дефиниция това е събиране, анализиране, интерпретиране и представяне на информация, новини, актуални събития и т.н. чрез различни жанрове и похвати, и различни канали за масова информация.

Като академична специалност журналистиката се позиционира в различни факултети и под различни академични направления. По естеството и методите си тя е хуманитарна специалност, но има много допирни точки със социални науки. Обикновено се преподава във факултетите по комуникация и медийни науки, но там, където такива липсват, може да се води и във филологическите.

Средствата, с които се осъществява журналистиката, са средствата за масова информация, които включват вестници, списания, радио и телевизия, интернет и дори в последно време мобилни телефони. Съответно според медията, в която журналистите упражняват своята професия, журналистиката може да бъде радио, телевизионна, вестникарска, електронна и т.н.

Според журналиста на ББС Андрю Мар „Новините са това, което консенсусът от журналисти реши да бъдат“. Журналистиката не представлява само една гледна точка, тя е неутрална, отразява всички позиции, представя фактите максимално обективно, като по този начин оставя читателя или зрителя сами да избират правилното и истинното становище. Всичко това, разбира се, зависи много и от проблема, по който се дискутира или взема отношение.

Видове журналистика

Според темите, с които се занимава, журналистиката може да бъде:

- разследваща журналистика
- културна журналистика
- спортна журналистика
- музикална журналистика
- парламентарна журналистика
- криминална журналистика и други.

Според използваните технологии и оборудване:

- вестникарска журналистика
- телевизионна журналистика
- радиожурналистика
- интернет журналистика или онлайн журналистика
- фотожурналистика

Журналистика в България

Някой може да се учуди, но не Софийският университет е водещ в класацията, въпреки традициите в специалността. Нещата се променят, но въпреки това, който и университет да изберете, най-важна е реализацията, така че проверете предварително какви стажове има подготвени и как може да се развие в дадената сфера.

Място	Университет	Град
1	Американски университет в България	Благоевград, София
2	Софийски университет	София
3	Университет по библиотекознание и информационни технологии	София
4	Нов български университет	София
5	УНСС	София, Хасково
6	Бургаски свободен университет	Бургас
7	Великотърновски университет	Велико Търново, Враца
8	Югозападен университет	Благоевград
9	Шуменски университет	Шумен, Варна

Източник: Рейтингова система МОН 2022

Най-добрите университети по Журналистика в света за 2023

И когато говорим за специалността в журналистиката, имайте предвид, че може да се намери в почти всеки голям университет в света. В някои страни (Австралия, Нова Зеландия, частично Франция) тази специалност се преподава във факултетите по изкуствата, а завършилите получават диплома след завършване на университета „Бакалавър по изкуства в журналистиката“. Но всичко това са формалности, най-важното е възможността да се научите и да получите желаните опит.

Понякога думата „журналистика“ изобщо не се споменава в името на специалността. Австралийският университет например предоставя на своите възпитаници диплома за бакалавър по комуникация, независимо от избраната посока: бизнес, научна, спортна или политическа журналистика.

Често думата „журналист“ се заменя или допълва с фразата „масови комуникации“.

Понякога в някои университети, освен дисциплини, пряко свързани със занаята, ще трябва да изучавате политология, маркетинг, финанси в медиите, мениджмънт в медиите и т.н.

Много е полезно да получите комбинирано образование, особено в областта на журналистиката, защото, както разбрахте, това е всеобхватна специалност.

Място	Университет	Държава
1	University of Amsterdam	Нидерландия
2	University of Southern California	САЩ
3	The London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
4	Stanford University	САЩ
5	University of Texas at Austin	САЩ
6	Nanyang Technological University	Сингапур
7	University of Pennsylvania	САЩ
8	University of Wisconsin-Madison	САЩ
9	Michigan State University	САЩ
10	New York University	САЩ

Източник: Qs World Ranking 2023

Най-добрите университети по Журналистика в Европа за 2023

Трудно е да се каже кои са най-престижните университети за получаване на диплома по Журналистика в Европа.

Тенденцията дори е като че ли все повече хора да се насочват към млади университети с нови и модерни програми. Най-важното е, когато избирате университет, за да учите, в случая журналистика, преценете как ще ви помогне учебното заведение да навлезете в професията. Разучете също така каква част от обучението е и къде се провежда практи-

ката. Вариантите за специализация в тази област са многобройни, не се разпилявайте, а си изяснете дали ще сте пишец, радио или телевизионен журналист. Възможност за кариера е и преподаването, развитието като експерт, PR, медиен анализатор, защо не и писател и сценарист.

И все пак това е официалната класация за най-добрите университети за 2023-та година. Лидерът Великобритания е ясен, но извън нея виждате Нидерландия, Австрия, Швейцария и Германия. Но който и университет да изберете, било то и не в топ 10 – няма да сгрешите, ако спазвате условията за реализация, които споделихме.

Място	Университет	Държава
1	University of Amsterdam	Нидерландия
2	The London School of Economics and Political Science (LSE)	Великобритания
3	Goldsmiths, University of London	Великобритания
4	University of Vienna	Австрия
5	University of Zurich	Швейцария
6	Ludwig-Maximilians-Universität München	Германия
7	University of Leeds	Великобритания
8	King's College London	Великобритания
9	Cardiff University	Великобритания
10	University of Copenhagen	Дания

Източник: Qs World Ranking 2023

Какви умения развива добрият журналист?

- да открива и разработва теми, които представляват интерес за широка аудитория
- за всяка тема да се насочва към достоверни източници на информация и да разглежда всичко от възможно най-много гледни точки
- да се отнася критично към всяка информация, като отсява крайните мнения по различни теми
- да анализира различните статистически изследвания, да ги разчита и да работи с данни
- да има собствено мнение по всеки разглеждан въпрос и да го отстоява, като запазва достойнството си, при строго спазване на професионалната етика.

Често думата
"журналист" се
заменя или
допълва с фразата
"масови
комуникации"

Професионална реализация:

Сред журналистите се наблюдава голямо разнообразие от професионални квалификации – много често тази професия се практикува от хора, завършили филология, социални науки или друга хуманитарна специалност. Все пак това не означава, че образованието в тази област няма полза. Напротив, то може да бъде сериозно конкурентно предимство на пазара на труда. Освен това съществуват и други алтернативи за професионална реализация – завършилите журналистика могат да работят като:

- Репортери
- Коментатори
- Редактори
- Публицисти в печатните и електронните медии и информационните агенции
- Ръководители на пресцентрове
- Експерти в рекламни агенции
- Преподаватели и ръководители в специализирани звена за журналистическа дейност у нас и в чужбина
- Издатели
- Медийни агенти.

И досега говорим само за бакалавър, но не забравяйте, че има и магистратури по Журналистика. Тогава вече магистърските програми целят да насочат журналистите към конкретен ресурс. Най-популярните са икономика, международна политика, правосъдие, законодателство, спорт, култура и т.н. Завършилите бакалавърска програма по Журналистика, Творческо писане, Връзки с обществеността, Филология или Книгоиздаване не се налага да преминават през някои основни дисциплини повторно.

Завършилите различна бакалавърска програма също могат да запишат магистратура по Журналистика, но се водят неспециалисти и трябва да преминат по-дълъг курс на обучение.

Важно е да изберете подходящата програма на обучение, език и страна, за да сте сигурни, че сте на правилното място за вас.